

Az év madara 2018-ban a vándorsólyom

(*Falco peregrinus*)

A világ legyorsabb madara a vándorsólyom több évtizednyi szünet után 1997-ben költött újra Magyarországon.

A középkorig a legelterjedtebben használt solymászmadar volt. Hosszú tiltás után hazánkban az 1980-as évek óta lehet ismét vándorsólyommal solymászni.

(Fotó: Michael Hanvey)

Leírás:

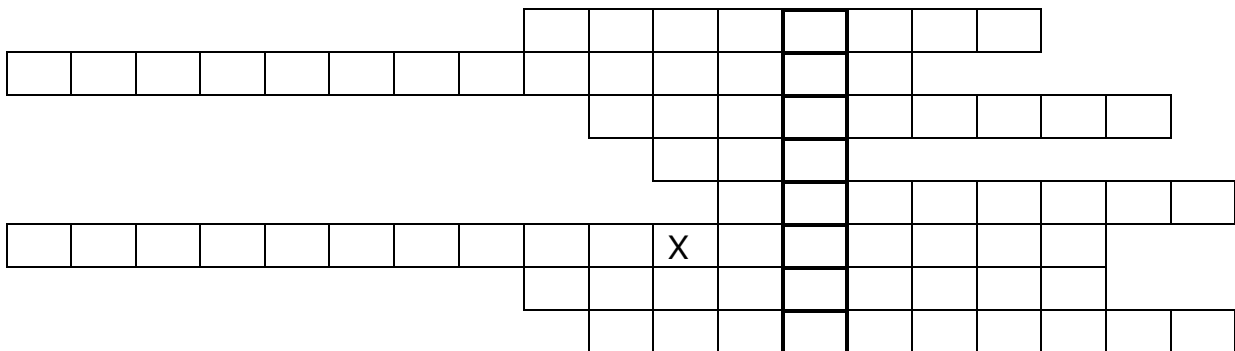
- A vándorsólyom a madarak osztályának a sólyomalakúak rendjébe, azon belül a sólyomfélék családjába tartozó faj.
- Bárhol megtelepszik, ahol költésre alkalmas sziklafalakat, közepes és nagy testű madárfajok fán épült fészkeiket találja, de világszerte költ nagyvárosok magas épületein is. 1997 óta ismét rendszeres fészkelő faj Magyarországon, így a Balaton-felvidéken is és állománya folyamatosan erősödik.
- Az örvös galambnál természetesebb, 38-51 cm testhosszú, 89-113 cm-es szárnyfesztávolságú. A hímek mintegy egyharmaddal kisebbek a tojóknál, a nemek színezetében viszont nincs komoly eltérés.
- Nem épít saját fészket. 3-4 tojáson 28-29 nap kotlik mindkét szülő felváltva. A fiókák 6-7 hetes korukban válnak röpképesé, de a szülők néhány hétig ezt követően is etetik, illetve vadászni tanítják a fiatalokat.
- Tápláléka: repülő madarakra vadászik, a verébnél is kisebb énekesmadaraktól a libákon át akár a gém méretig. Leggyakoribb zsákmányait a varjú és a seregély méretű madarak teszik ki. Nyílt légtérben vadászik. Zsákmányát rendszerint a magasból indított támadással, nagy sebességű üldözés után fogja meg, vagy rúgja meg úgy, hogy az sérülten a földre zuhan. Erőteljes szárnycsapásokkal gyorsított zuhanása közben akár a 320 km/h-s sebességet is elérheti.
- Az erő, az ügyesség, a rátermettség szimbóluma.

Védelme: Az év madarát évről évre a MME (www.mme.hu) választja ki a figyelemfelkeltés szándékával. A növényvédőszer (pl. DDT, dieldrin) hatására a vándorsólyom világállománya az 1960-as évekre összeomlott. E vegyi anyagok a növényi magvakat fogyasztó zsákmányállatokon keresztül bejutottak a sólymok – és más ragadozómadarak – szervezetébe, és hatásukra felborult a madarak hormonháztartása. Megváltozott viselkedésük, és emellett elvékonyodott a tojások héja is, így gyakorlatilag összetörték a kotló madár alatt. 1968 óta ezek a növényvédőszer használata tilos Magyarországon.

A természetes veszélyeztető tényezők között a rókát és az uhut lehet megemlíteni, amelyek esetenként képesek kiszedni a fiókákat, vagy az öreg madarakat is a fészekből.

A madár védelme érdekében a szakemberek ellenőrzik, őrzik a fészkeléseket, regisztrálják az új párokat, illetve gyűrűzik a fiókákat, hogy a faj visszatérése nyomon követhető és a későbbiekben elemezhető legyen. **Fokozottan védett, természetvédelmi értéke 500 000 Ft.**

Feladat: A keresztrejtvény megfejtése a vándorsólyom egyik leggyakoribb táplálékállatának nevét adja.

1. A szülők tanítják a fiatal madárnak:
2. Majdnem a madár kipusztulását okozta:
3. Ezért a tulajdonságáért a világban a legelső a vándorsólyom:
4. Az év madarát választja ki ez a szervezet:
5. Ennek is a szimbóluma a vándorsólyom:
6. Természetvédelmi státusza:
7. A madár egyik költőhelye:
8. Napjainkban is használják hatósági engedéllyel erre a célra a vándorsólymot:

Megfejtés: _____

Forrás:

www.mme.hu

Megfejtés: vadászat, növényvédőszer, gyorsaság, MME, ügyesség, fokozottan védett, sziklafal, solymászat (seregély)